

studie Hnutí DUHA

Úspěšná opatření v nakládání s odpady na úrovni obcí

Příklady dobré praxe

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

3. **Úvod**
4. **Dýšina:** plat, kolik vyhodíš
5. **Fulnek:** malá popelnice stačí
6. **Kdyně:** čím méně popelnic, tím méně poplatků
7. **Letohrad:** motivační pytlový sběr ve městě
8. **Mladá Boleslav:** motivace k třídění ve městě
9. **Nový Bor:** motivační systém pro občany
10. **Písek:** koncepční rozvoj znamená úspory
11. **Březí u Mikulova:** na odpady systematicky
12. **Staré Město u Uherského Hradiště:** snaha o minimum směsného odpadu
13. **Kyjov:** bioodpad pošleme na kompostárnu a poplatek za odpad můžeme snížit na polovic
14. **Chvalšiny:** čím víc třídíme, tím méně platíme

Zpracovali: Renata Placková, Ivo Kropáček
Vydalo Hnutí DUHA, červenec 2015
ISBN: 978-80-86834-56-6

Tato publikace byla vytvořena za finanční podpory SFŽP ČR a MŽP.

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

**fond
pro NNO**

NROS
Nadace rozvoje občanské společnosti

 **nadace
partnerství**
| LIDÉ A PŘÍRODA

 **ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY**
**eea
grants**

Úvod

V roce 2015 očekáváme dvě zásadní odpadové události. Evropský parlament a Evropská komise představí svou vizi nové surovinově odpadové politiky nazývané balíček pro cirkulární ekonomiku. Evropský parlament se již shodl na požadavku zvýšení recyklace komunálních odpadů do roku 2030 ze současných 40 % na 70 %. Stejný požadavek obsahovala i první verze balíčku Evropské komise z roku 2014. Do konce roku 2015 chce Evropská komise představit svou konečnou vizi. Výsledek diskuze na úrovni EU o podobě balíčku v roce 2016 bude mít zásadní vliv na nakládání s odpady i v České republice.

Zároveň se v České republice v druhé polovině roku 2015 připravují krajské plány odpadového hospodaření na dalších 10 let. V roce 2016 se začnou připravovat plány odpadového hospodářství původců a obcí. Ekologická organizace Hnutí DUHA je přesvědčena, že krajské plány odpadového hospodářství musejí reflektovat dění na úrovni EU, jíž jsou kraje i Česká republika součástí. Příprava plánů by neměla ignorovat odpadovou debatu v EU, protože kraje budou muset její výsledky zapracovat. Připravované plány odpadového hospodářství krajů by proto již nyní měly odpovídat cirkulární ekonomice. Jinými slovy míra recyklace komunálních odpadů by měla být vysoká a produkce směsných komunálních odpadů minimální.

Krajům, městům i obcím by s přechodem na efektivnější systémy nakládání s odpady mohl pomoci připravovaný zákon o odpadech. Řada měst a obcí může zlepšením systémů nakládání s odpady výrazně ušetřit, a eliminovat tak vliv plánovaného zvýšení skládkového poplatku. Ty úspěšné, z nichž některé jsou prezentovány v této publikaci, mají menší prostor pro zvýšení efektivity nakládání s odpady. Zákon by proto měl podle Hnutí DUHA obsahovat recyklační slevu ze skládkovacího poplatku pro obce, které dosáhly vyšší než 50% míry recyklace. Takových obcí by se ze zákona nemělo zvýšení skládkovacího poplatku dotknout.

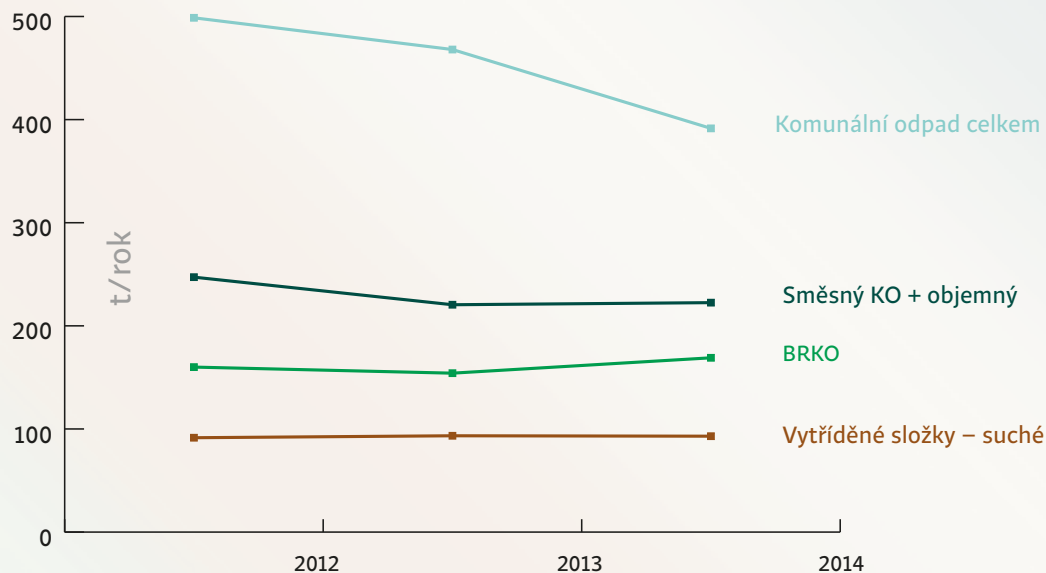
Publikace, kterou držíte v rukou, se snaží popsat některé systémy nakládání s odpady a jejich úspěchy. I když se přes veškerou snahu nepodařilo získat z obcí zcela porovnatelná data, jde o velmi inspirativní studii.

Doufáme, že seznámení se zajímavými projekty bude přínosem pro zpracovatele krajských plánů nakládání s odpady. Uvítáme, pokud se tato publikace stane i zdrojem informací pro veřejnou debatu, která se o krajských plánech jistě povede. Zároveň bychom byli rádi, kdyby předložené informace pomohly nastartovat podobně úspěšné projekty i v dalších obcích. Příklady ukazují, že nižší produkce směsných komunálních odpadů i vyšší míra recyklace jsou možné a pro obce i domácnosti také ekonomicky přínosné.

Renata Placková a Ivo Kropáček

Dýšina: plat, kolik vyhodíš

Kraj:	Plzeňský
Počet obyvatel:	1829 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	484,48 tun = 265 kg/os./rok (54 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	222,491 tun = 122 kg/os./rok (45 % průměru ČR)
Tříděné složky:	92,99 tun = 51 kg/os./rok
Biodpad:	169 tun = 92 kg/os./rok
Podíl vytříděného odpadu:	51,4 %

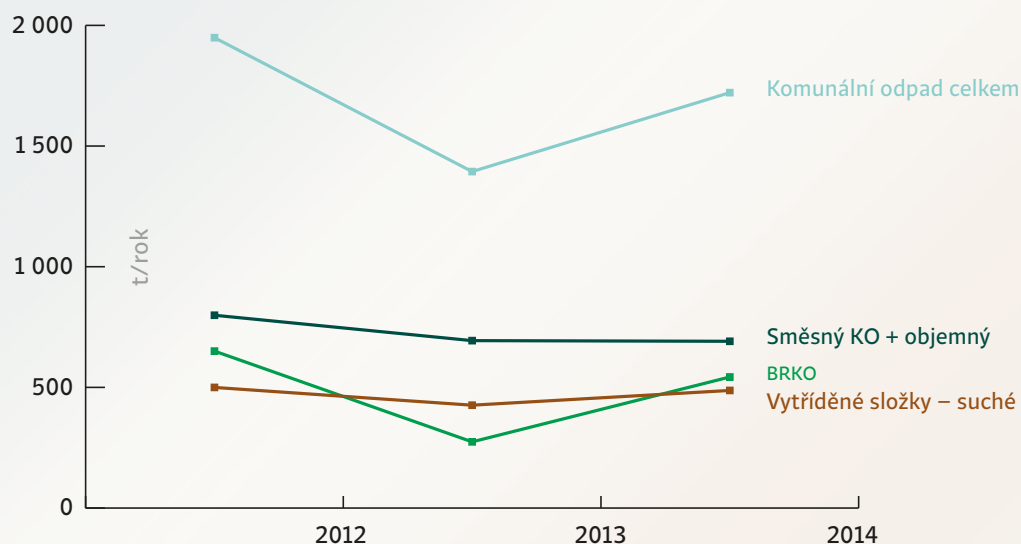
V Dýšině jsou na vybraných stanovištích k dispozici kontejnery na tříděný odpad. Třídí se zde papír, plasty, nápojové kartony, sklo a pokusně i kovy (od roku 2015). Další složky je možné odevzdávat na sběrném dvoře. Jde o biodpady, textil, rostlinné oleje, kovy, elektroodpad, objemný odpad, nebezpečné a stavební odpady. Sběrný dvůr je v létě otevřený dvakrát týdně a v zimě jednou za týden. Na objemný a nebezpečný odpad je dvakrát ročně přistaven kontejner.

Pro občany je odkládání ve sběrném dvoře stejně jako využívání velkoobjemových kontejnerů na směsný a nebezpečný odpad zdarma. Kontejnery na tříděný odpad obec nedotuje – jejich vývoz zcela pokryje příjem od EKO-KOMu za zpětný odběr obalů. Občané tak platí jen za svoz popelnic. Částka se odvíjí od velikosti, počtu a frekvence objednaného svozu popelnic a plátcem je majitel nemovitosti. Pokud domácnosti stačí jen jedna 110litrová popelnice s měsíčním svozem, zaplatí za rok za odpady jen 872 Kč. Nastavení poplatku tak motivuje k maximálnímu vytěžování popelnic, snižování objemu odpadů a třídění.

V Dýšině se osvědčilo odebírání větví a dalších biodpadů od občanů, kteří je sami vozí na sběrné místo. Trávu, listí a podobný biodpad obec vozí na kompostárnu, protože zatím nenašla prostor pro výstavbu vlastní komunitní kompostárny. Větvě skladují, a jakmile se jich nashromáždí větší množství, naštěpkuje si je soukromá firma.

Fulnek: malá popelnice stačí

Kraj:	Moravskoslezský
Počet obyvatel:	5825 (k 31. 12. 2013)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	1721,3 tun = 295,5 kg/os./rok (60 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	691 tun = 118,6 kg/os./rok (44 % průměru ČR)
Tříděné složky:	487,3 tun = 83,7 kg/os./rok
Biodpad:	543 tun = 93,2 kg/os./rok
Podíl vytríděného odpadu:	60 %

Město Fulnek dlouhodobě rozvíjí svůj systém nakládání s odpadem: ve městě jsou rozmístěny kontejnery na papír, plasty (do nich se odkládají i kovy a nápojové kartony), směsné sklo a biodpad a nechybí ani kontejnery na nepotřebný textil. Ve sběrném dvoře provozovaném technickými službami mohou občané odevzdávat skoro všechny druhy odpadů, a navíc i objemný odpad, který se nevejde do popelnic.

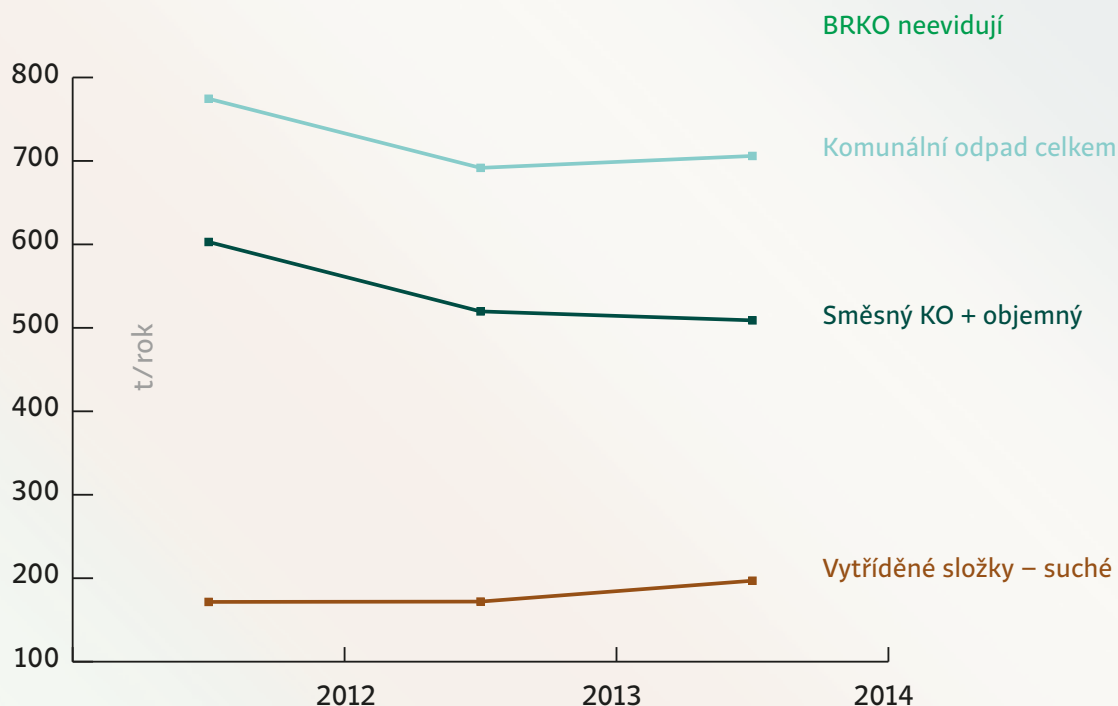
Občané tedy mají možnost třídít prakticky veškerý odpad, a toho směsného tak důsledným tříděním zbývá minimum. Proto město nabízí občanům k pronájmu hned několik velikostí popelnic: 70, 110 a 1100 litrů, které mohou být vyváženy týdně, jednou za 2 týdny nebo měsíčně. Poplatek za odvoz směsného odpadu je odstupňován podle frekvence svozu a velikosti nádoby. Z toho profituje jak město, které má méně celkového odpadu a vysoký podíl vytríděných složek, tak domácnosti, jež platí jen tak velkou popelnici a takovou frekvenci svozu, jaké skutečně potřebují.

Důležitým vstřícným krokem ze strany města je i zveřejňování smluv týkajících se nakupovaných služeb a dalších výdajů nejen v odpadovém hospodářství. Všechny smlouvy je možné najít na webových stránkách města. Podle zástupců města je motivace domácností hlavním důvodem nízké produkce směsného odpadu. Za důležitý považují i osobní kontakt s obyvateli při uzavírání smluv.

Aby město vychovávalo své občany k zodpovědnému přístupu k odpadům, spolupracuje s místními základními školami. Značná část vytríděného papíru a nápojových kartonů pochází ze soutěží ve sběru, které školy pořádají.

Kdyně: čím méně popelnic, tím méně poplatků

Kraj:	Plzeňský
Počet obyvatel:	5283 (k 1. 1. 2015)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	705,97 tun = 133,6 kg/os./rok (27 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	508,97 tun = 96,34 kg/os./rok (36 % průměru ČR)
Tříděné složky:	197 tun = 37,3 kg/os./rok
Biodpad:	nevidují
Podíl vytříděného odpadu:	27,9 % (bez evidence BRKO)

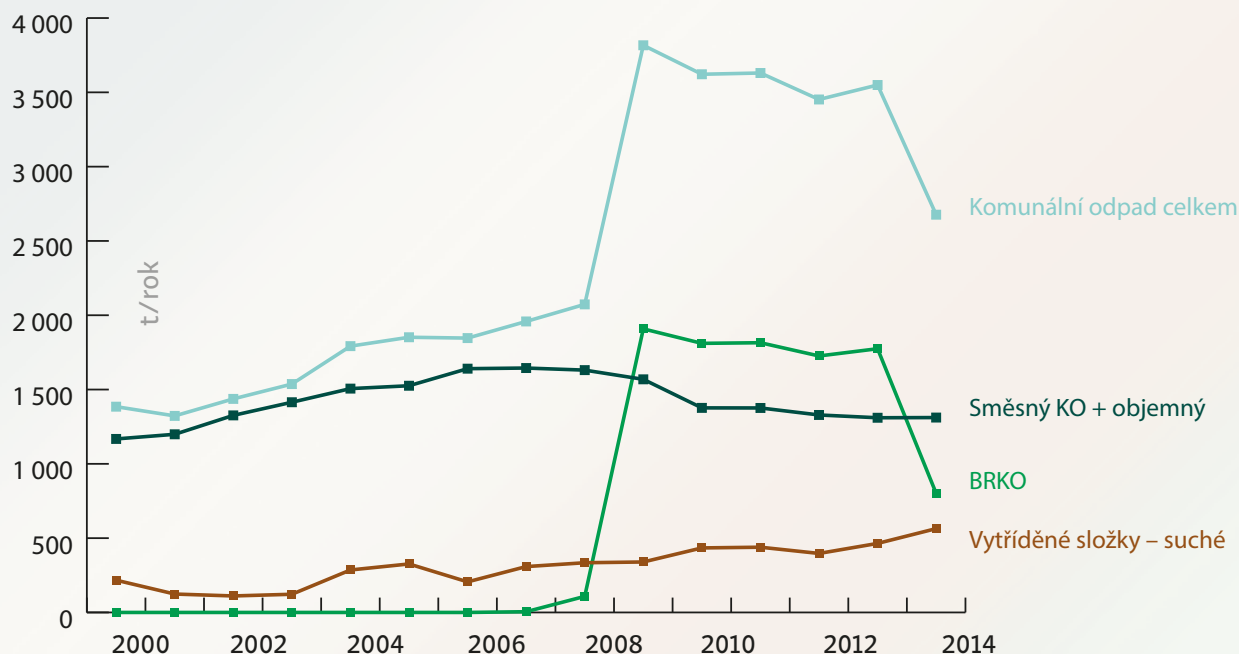

V Kdyni je možné třídit řadu odpadů: plasty, papír, nápojové kartony (spolu s plasty), směsné sklo a textil. Všechny tyto odpady je možné odkládat do kontejnerů ve městě, případně ve sběrném dvoře. Počet kontejnerů ve městě se průběžně zvyšuje podle finančních možností a využívání. Sběrný dvůr navíc přijímá i nebezpečné odpady a kovy a bylo zřízeno rovněž místo na odkládání biodpadu ze zahrad. Odpad z vlastní zeleně město kompostuje.

Na zbytkový odpad mohou domácnosti využívat popelnice o objemu 110 litrů s týdenním svozem. Směsný odpad končí na skládce Libkov, kterou město provozuje. Pokud domácnosti (bez ohledu na počet členů) tato popelnice postačuje, platí za celoroční svoz 1400 Kč (platba je za nádobu na nemovitost). Jestliže nemovitost obývá poplatník pobírající starobní nebo invalidní důchod, snižuje se poplatek za popelnici na 550 Kč. V místních částech je poplatek za popelnici pro domácnost stanoven na 770 Kč/rok, resp. snížen na 385 Kč pro osaměle žijící starobní a invalidní důchodce. Kalkulace pro občany je pak jednoduchá: čím méně popelnic jim stačí, tím méně za svoz zaplatí. Pracovníci svozové firmy také kontrolují obsah nádob: popelnice nesmějí vážit přes 80 kg a obsahovat tříditelné složky.

Letohrad: motivační pytlový sběr ve městě

Kraj:	Pardubický
Počet obyvatel:	6303 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	2676 tun = 424,6 kg/os./rok (86 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	1311,438 tun = 208 kg/os./rok (76 % průměru ČR)
Tříděné složky:	564,08 tun = 89,5 kg/os./rok
Biodpad:	801,172 tun = 127 kg/os./rok
Podíl vytríděného odpadu:	50,9 %

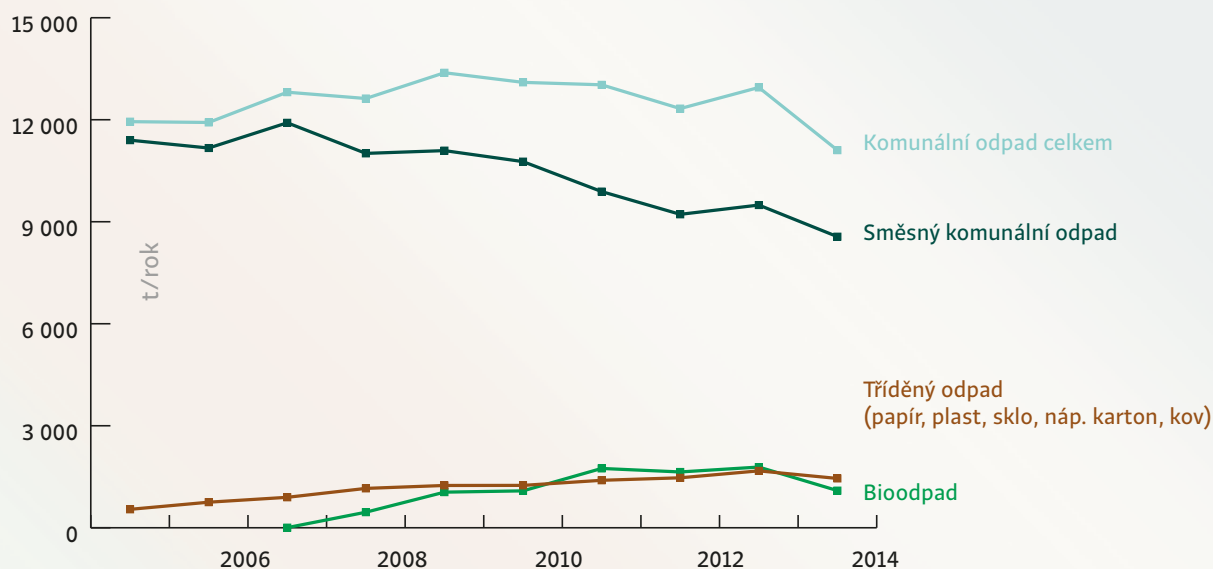
Město Letohrad zavedlo v roce 2006 pytlový svoz odpadů způsobem dům od domu a motivační systém slev pro zapojené domácnosti. Svážejí se plasty (vytríděné zvláště na čiré fólie, PET lahve a směsné plasty), papír, nápojové kartony a kovové obaly. Pro přiznání odměny je třeba předávat plasty v pytlích v množství min. 2,5 kg, papír v balících s váhou alespoň 10 kg a nápojové kartony v oranžových pytlích o hmotnosti min. 2 kg. Kovové odpady je možné odevzdávat v libovolném množství, protože za ně není poskytována odměna. Zatímco pytle na plasty si musejí domácnosti koupit, pytle na nápojové kartony město dostává od společnosti EKO-KOM a zdarma je dává občanům. Při svozu pracovníci svozové firmy kontrolují kvalitu vytríděného odpadu. Pokud je odpad v pořádku, zaevidují čárové kódy a odpad odvezou. Když něco není v pořádku, svozová firma označí pytel nebo balík svojí samolepkou a nechá ho na místě. Občané ho mohou po odstranění nedostatků odevzdat při dalším svozu (obvykle jde o nesplnění min. množství odpadů pro přiznání odměny, nesprávné vytrídění komodit, znečištěné odpady či nesešlápnuté PET lahve). Za každý svezovaný pytel nebo balík jsou na konto poplatníka připsány body. Za balík papírů dostane 2 body, za pytel plastů 4 body, za pytel nápojových kartonů 3 body. Kovové obaly nejsou bodovány. Za každý získaný bod má poplatník nárok na slevu ve výši 5 Kč z poplatku za odpad na následující rok.

Všechny druhy tříděných odpadů je možné odevzdávat ve sběrném dvoře, na papír, plasty, kovové obaly, čiré a barevné sklo jsou ve městě umístěny kontejnery. Nositelné oděvy je možné odevzdávat při pravidelných charitních sbírkách nebo do kontejnerů na textil. Ve dvou městských sběrných dvorech je třeba prokázat se samolepkou s čárovým kódem, kterou lze získat na městském úřadě. Odevzdávání většiny odpadů je zdarma pro všechny poplatníky, tedy i pro majitele rekreačních objektů, kteří nemají ve městě trvalé bydliště. Za úplatu je možné ve sběrném dvoře nechat stavební odpad a pneumatiky.

Popelnice na biodpad Letohrad půjčuje a sváží zdarma. Město jich od roku 2007 pořídilo přes 1000 kusů a poskytlo je domácnostem na základě smlouvy o výpůjčce. Kontejnery jsou sváženy ve vegetační sezóně jednou za 14 dní. Od dubna 2008 město zájemcům z řad občanů i majitelů rekreačních objektů v katastru půjčuje také štěpkovače na zahradní odpad.

Mladá Boleslav: motivace k třídění ve městě

Kraj:	Středočeský
Počet obyvatel:	44 318 (k 31. 12. 2015)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	11 104,04 tun = 251,58 kg/os./rok (51 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	8561,24 tun = 193,17 kg/os./rok (71 % průměru ČR)
Tříděné složky:	1450 tun = 32,7 kg/os./rok
Biodpad:	1092,8 tun = 24,6 kg/os./rok
Podíl vytříděného odpadu:	23 %

Od dubna 2007 funguje kromě třídění komunálního odpadu (plast, papír, sklo, nápojové kartony) do kontejnerů o objemu 1100 l umístěných na veřejném prostranství také rozšířený systém třídění komunálního odpadu (plast, papír, sklo, nápojové kartony, kov), při kterém se odpad třídí do pytlů a odevzdává na sběrných místech.

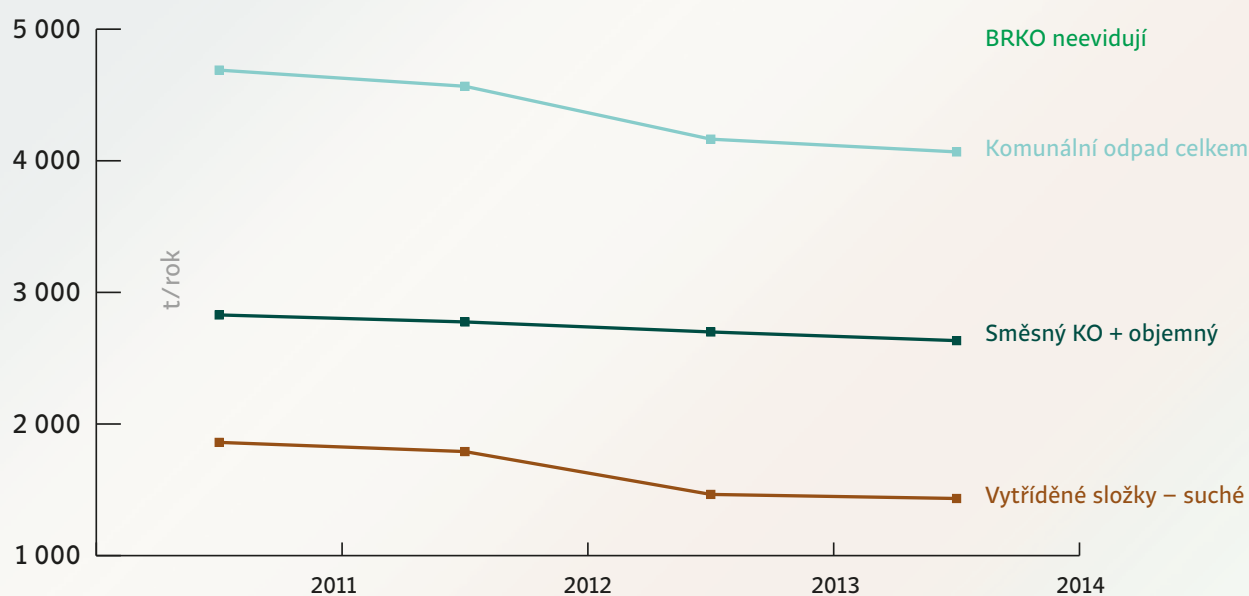
Poplatník (jeden společný zástupce za domácnost) obdrží na základě smlouvy kartu s čárovým kódem, kterou se vykazuje při odevzdávání odpadu na sběrném místě. Dále dostane první sadu pytlů na odkládání odpadu podle druhů a zapůjčený lis na PET lahve. Naplněné pytle občané odevzdávají na některém ze šesti sběrných míst ve městě. Obsluha sběrného místa převezme pytle naplněné tříděným odpadem, zkontroluje jejich obsah a zváží je. Údaje jsou zaznamenány pro potřeby ekonomického odboru, který podle nich vypočítá slevu z poplatku za odpady na další rok. Výše slevy je odstupňovaná podle počtu nasbíraných bodů od 20 do 180 Kč za osobu a rok.. V případě, že obsluha sběrného místa zjistí hrubé nedostatky v obsahu pytle s některou z vytříděných komodit, odevzdaný odpad od poplatníka odebere, avšak nebude ho vážit a nezaznamená ho ani do bodového systému. Za odevzdané pytle vydá obsluha poplatníkovi stejný počet pytlů k dalšímu třídění (pytle mohou být použité, ale nepoškozené).

V Mladé Boleslavi fungují dva sběrné dvory, v nichž mohou fyzické osoby s trvalým pobytem ve městě zdarma odevzdávat všechny druhy tříděných odpadů, stavební odpad, vysloužilé elektro, nebezpečný odpad, biodpad a pneumatiky (max. 4 ks ročně). Při odkládání většího počtu pneumatik nebo více než 300 kg odpadu ročně (za osobu) je odevzdávání zpoplatněno, stejně jako pro ostatní uživatele, kteří nemají trvalé bydliště v Mladé Boleslavi. Na použitý textil jsou připraveny kontejnery na veřejných prostranstvích.

Nový Bor: motivační systém pro občany

Kraj:	Liberecký
Počet obyvatel:	11 859 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	4067,444 tun = 343 kg/os./rok (70 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	2633,46 tun = 222 kg/os./rok (82 % průměru ČR)
Tříděné složky:	1433,984 tun = 120,9 kg/os./rok
Biodpad:	nevidují zvlášť
Podíl vytříděného odpadu:	35 % (bez BRKO)

V roce 2007 zavedli v Novém Boru novinku: systém třídění vybraných odpadů do pytlů, jejich evidenci a systém slev pro zapojené občany. Účast je dobrovolná, ale vyplatí se.

Občané mohou třídít tyto komodity do libovolných plastových pytlů, které opatří štítkem s čárovým kódem. V pravidelném termínu pytle sváží od domů odpadová firma, obvykle jednou za měsíc. Čárové kódy obdrží přihlášení zájemci na radnici. Za každý kilogram vytříděného odpadu dostane domácnost slevu z poplatku za odpad: 1,50 Kč za kilogram plastu, 0,40 Kč za kilogram papíru a 0,50 Kč za kilogram drobného elektra. Do systému se již zapojilo 907 domácností.

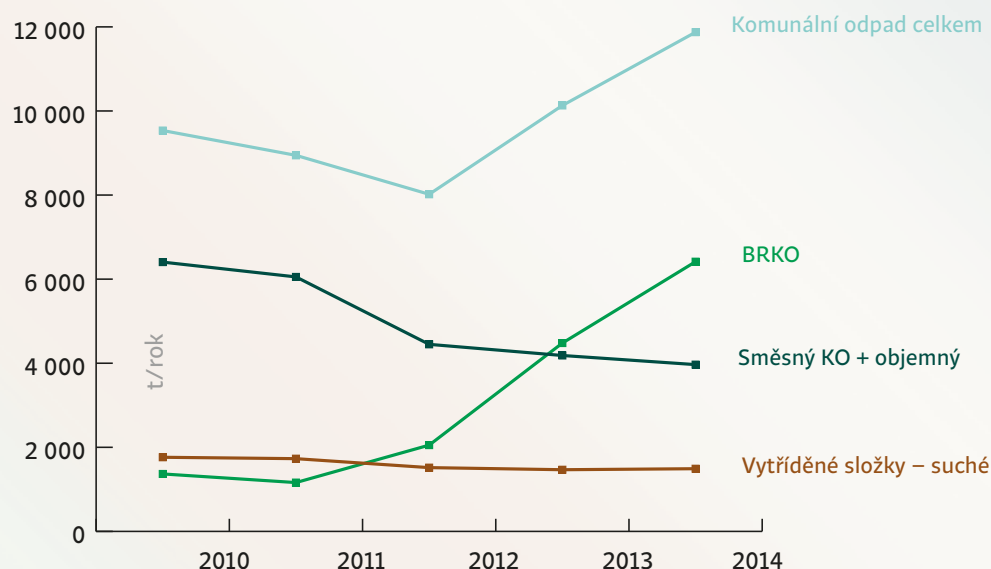
Při svozu je každý odevzdaný pytel evidován a zvážen. Díky unikátnímu čárovému kódu se jednotlivým domácnostem vypočítá a zaznamená sleva z poplatku za odvoz odpadu na příští rok. Množství odevzdaného odpadu a aktuální výši slevy si mohou občané kdykoli zkontrolovat na webových stránkách města. Informace jsou anonymní, účet je zveřejněn pod číselným kódem, který zná jen poplatník. Výše slevy může dosáhnout až výše poplatku za odpad – svoz odpadů tak mohou mít občané i zadarmo.

Ve městě jsou rozmístěny kontejnery na papír, plasty, nápojové kartony a sklo. Směsný odpad je svážen jednou týdně. Všechny druhy odpadů včetně biodpadů a nebezpečných odpadů je možné odevzdávat ve sběrném dvoře, a to zcela zdarma. Přijímání některých komodit je zpoplatněno. V místních částech jsou několikrát ročně přistaveny kontejnery na objemný odpad, k nimž je možné odložit i svázaný papír, železný šrot či lednice. Zahradní odpad lze odevzdávat do tzv. zelených kontejnerů umístěných v různých částech města podle předem zveřejněného harmonogramu.

Písek: koncepční rozvoj znamená úspory

Kraj:	Jihočeský
Počet obyvatel:	29 824 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	11 873 tun = 398 kg/os./rok (81 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	3967 tun = 133 kg/os./rok (49 % průměru ČR)
Tříděné složky:	1491 tun = 50 kg/os./rok
Biodpad (včetně odpadů ze zeleně):	6415,7 tun = 215 kg/os./rok

Podíl vytříděného odpadu: 66,6 %

Poznámka: Velký rozdíl v SKO mezi lety 2011 a 2012 je způsoben zavedením třídění BRKO a změnou evidence. BRKO je BRO, nejen domácnosti.

Město postavilo svoje odpadové hospodářství zejména na propracovaném svozu bioodpadů, dlouhodobé osvětě a dlouhodobě naplňované vizi komplexního odpadového hospodářství. Že se to daří, ukazuje vysoká míra recyklace a značné množství sebraného bioodpadu.

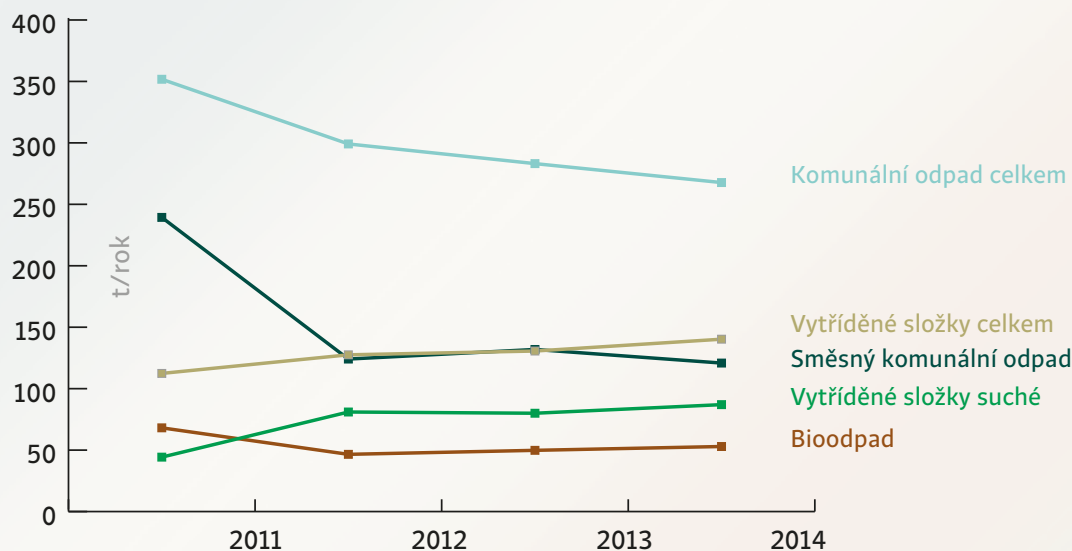
Město má vlastní skládku, moderní kompostárnu a využívá spolu s nedalekými Strakonice také vlastní dotřídovací linku. Občané mohou tříděný odpad odevzdávat do kontejnerů nebo do sedmi sběrných dvorů ve městě, kam je možné odvézt rovněž objemný a nebezpečný odpad, stejně jako tříděné komodity, pneumatiky a stavební odpad. Kontejnery a popelnice svázejí výrazně označené vozy. Každý si tak může ověřit, že se odpad po vytřídění nemíchá.

Specifikou Písku je velké množství kontejnerů na třídění bioodpadu rozmístěných ve městě: najdete jich tu více než 2000 kusů a občané je intenzivně využívají. Na třídění kuchyňských odpadů rostlinného původu dostane každá domácnost ročně zdarma 50 kusů kompostovatelných sáčků, které je možné vyhodit spolu s bioodpadem a které se v kompostárně jednoduše rozloží. Na začátku každého roku město zajišťuje také svoz vánočních stromků.

Město Písek řeší odpadovou problematiku koncepčně a snaží se občanům vysvětlovat jak environmentální, tak ekonomické souvislosti odpadového hospodářství. Poplatek za odpady je ve formě místního poplatku, ale pokud budou občané méně odpadů vyhazovat a více třídít, bude tento poplatek nižší.

Březí u Mikulova: na odpady systematicky

Kraj:	Jihomoravský
Počet obyvatel:	1542 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	268 tun = 174 kg/os./rok (35 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	121 tun = 78 kg/os./rok (29 % průměru ČR)
Tříděné složky:	140 tun = 91 kg/os./rok
Bioodpad:	53 tun = 34 kg/os./rok
Podíl vytříděného odpadu:	53 %

V Březí se zapojili do propracovaného systému. Pokud jej občané přijmou, přinese jim velkou finanční úlevu a obci výrazný pokles produkce komunálních odpadů, velkou míru recyklace a úsporu financí. Jde o inteligentní systém nakládání s odpady (ISNO) provozovaný mikulovskou firmou STKO.

Evidované svozové stanoviště (může jít o jednu nebo více domácností) zahrnuje minimálně jednu popelnici na směsný odpad a sadu popelnic o objemu 240 litrů na tříděný odpad. Každý svoz tříděného odpadu je evidován prostřednictvím RFID čipů a svozy směsného odpadu čárovými kódy na popelnicích.

Na každém stanovišti se evidují tři bonusy:

- za druhy tříděných odpadů a preventivní opatření, ke kterým se domácnosti zavázaly v registračním formuláři;
- za míru třídění (poměr vysypaných nádob s tříděným a směsným odpadem);
- za celkové množství odpadů (tříděných i směsných, vypočteno za občana užívajícího dané stanoviště).

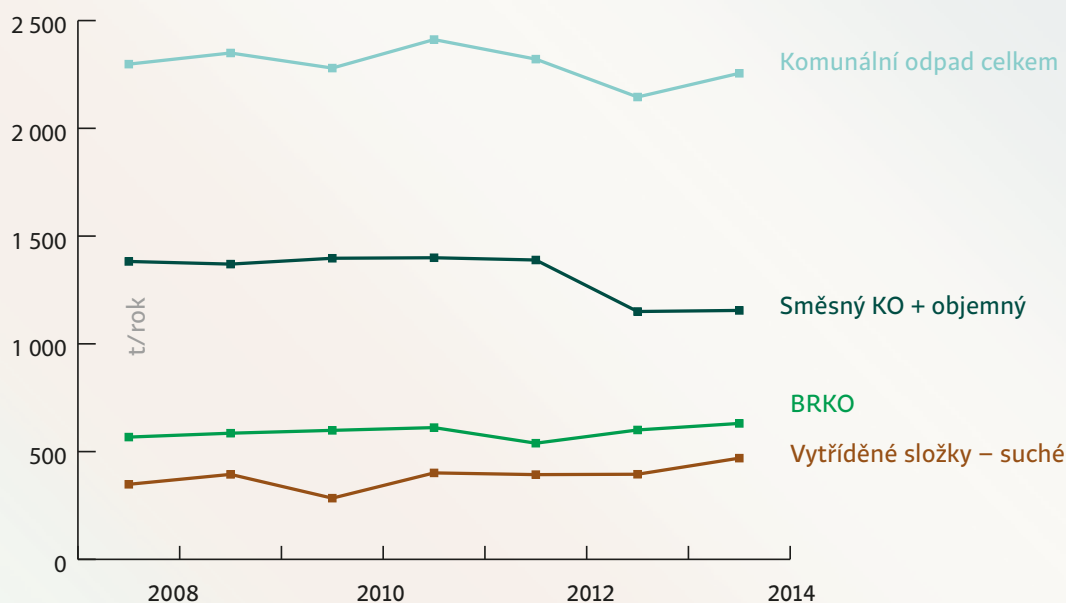
Bonusy se rovným dílem počítají všem uživatelům stanoviště a mohou dosáhnout až do výše 70% slevy z poplatku za odpady v následujícím roce. Některé odpady je možné ukládat na stanoviště mimo popelnice, například rozložené papírové krabice nebo velké kusy polystyrenu.

Zapojení do ISNO je dobrovolné, ale pro občany výhodné. V Březí bylo v roce 2014 zapojeno 960 obyvatel. Do systému se mohou uživatelé aktivně registrovat online nebo na obecním úřadě. Součástí evidence je i doba pobytu – studenti, kteří nebydlí doma, dlouhodobě nepřítomní nebo sezónní uživatelé mají poplatky nižší. Nedílnou součástí ISNO je osvěta, a to dokonce mnoha cestami: na webových stránkách obce, ve zpravodaji, na portálu www.mojeodpadky.cz, kde jsou ke zhlédnutí stavy účtů a bonusů za jednotlivá stanoviště, prostřednictvím videí na YouTube a nechybějí ani facebookové stránky.

Výsledkem je velmi malá produkce směsného odpadu a vysoký podíl tříděných odpadů.

Staré Město u Uherského Hradiště: snaha o minimum směsného odpadu

Kraj:	Zlínský
Počet obyvatel:	6816 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	2255,348 tun = 330,9 kg/os./rok (67 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	1155 tun = 169,5 kg/os./rok (62 % průměru ČR)
Tříděné složky:	469,628 tun = 68,9 kg/os./rok
Biodpad:	630,72 tun = 92,5 kg/os./rok
Podíl vytríděného odpadu:	48 %

Ve Starém Městě se zaměřili na vypracování široké palety možností odevzdávání tříděného odpadu, aby množství toho směsného bylo co nejmenší. Občané mohou třídit plasty, papír, biodpad, kovy, sklo, nebezpečný a objemný odpad. Ve městě najdete obvyklé kontejnery a sběrný dvůr. Značné množství plastů a nápojových kartonů však občané odevzdávají v pytlích označených unikátním čárovým kódem. Jednou měsíčně je sváží svozová firma přímo od domů. Za každý odevzdaný pytel o objemu 120 litrů (vydávají se čtvrtletně na městském úřadě) dostane poplatník slevu 7 Kč. Sleva může jít až do částky 600 Kč za rok, což je výše místního poplatku za odpady. Po každém svozu si mohou účastníci na webu města zkontrolovat, jakou mají slevu a zda byly zaevidovány všechny odevzdané pytle. Evidence je volně přístupná, protože je anonymní – v systému jsou uvedeny pouze přidělené čárové kódy, nikoli jména.

Většinu odpadů mohou občané odevzdávat v areálu firmy Kovosteel Recycling. Mnoho druhů odpadů je možné odevzdat v omezeném množství bezplatně, včetně ojetých pneumatik a stavebního odpadu (bez azbestu) nebo kompletních dřevěných oken. Je zde možné odkládat i vyřazená elektrozařízení, biodpad, dřevo a tříděné komodity.

Papír je možné vhadzovat do obvyklých modrých kontejnerů ve městě a velké množství ho sesbírají také na dvou místních základních školách. Papír a kartony lze odevzdávat i ve sběrném dvoře. Na použitý textil je určeno pět kontejnerů, do kterých občané mohou odložit nejen vysloužilé oblečení, ale i boty a tašky. Tento materiál je poté firmou vytríděn a předán humanitárním organizacím. Nově je v jedné umístění kontejnerů na použitý fritovací olej z domácností. Zkušebně město rozmístí pět nových kontejnerů. Pokud budou využívány, bude systém dále rozšiřován. O třídění nové komodity budou informovat články v místním tisku.

Biodpad je možné vyhazovat jednak ve zmíněném sběrném dvoře, a jednak do popelnic umístěných přímo v domácnostech. Poté končí v kompostárně v nedalekých Buchlovicích. Na třídění biodpadu město doporučuje používat pytle z rozložitelného plastu (k zakoupení ve městě), které je možné vyhodit do popelnice, protože v kompostárně se snadno rozloží.

Svoz směsného odpadu, biodpadu a pytlů se střídá tak, aby byla svozová vozidla stále vytížená a zároveň aby měly svozy přiměřenou periodu. Svoz biodpadu se proto střídá se svozem směsného odpadu po čtrnácti dnech a pytle jsou sváženy jednou měsíčně.

Kyjov: bioodpad pošleme na kompostárnu a poplatek za odpad můžeme snížit na polovic

Kraj: Jihomoravský
Počet obyvatel: 11 505 (k 1. 1. 2015)

Detailní informace o produkci komunálních odpadů nebyly v době uzávěrky textu známy.

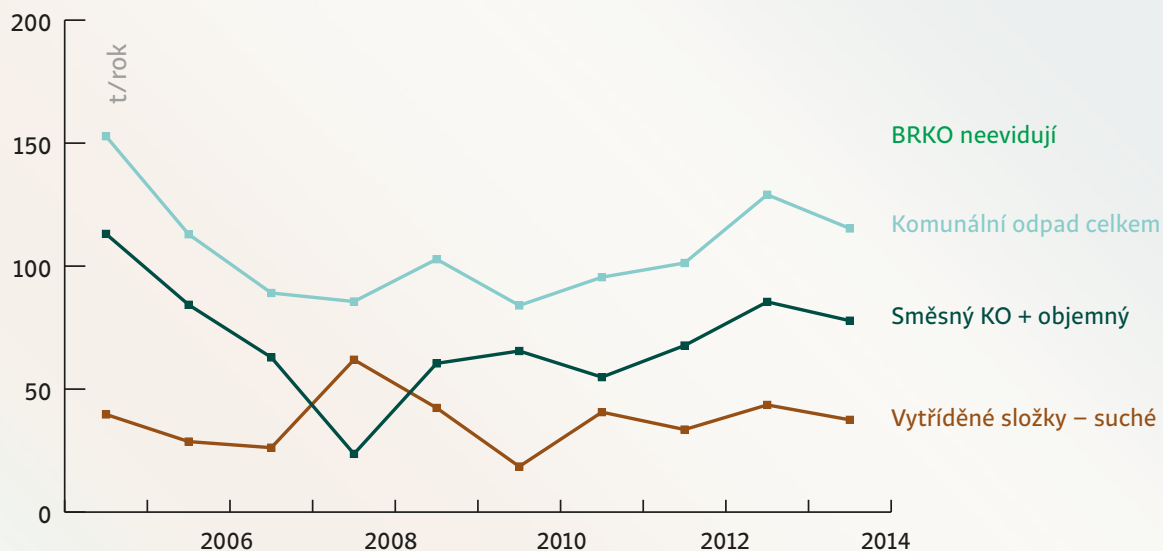
V roce 2013 Kyjov zavedl důsledné třídění bioodpadu: všechny domácnosti zdarma obdržely speciální popelnice na bioodpad, které jsou sváženy jednou za 14 dní do kompostárny v Těmicích. Navíc město nabízí přistavení velkoobjemových kontejnerů na bioodpad do míst, kde ho vzniká velké množství, třeba k zahrádkářským koloniím. Se zavedením čtrnáctidenního svozu bioodpadu klesla frekvence svozu smíšeného odpadu z týdenního na čtrnáctidenní – svozy netříděného smíšeného komunálního odpadu se nyní střídají se svozem bioodpadu. Počet cest tak zůstává stejný, ale odklonění bioodpadu ze skládky a jeho využití vychází výrazně levněji. Systém třídění se osvědčil a je natolik využíván, že od roku 2014 byl poplatek za svoz odpadů snížen z 500 na 250 Kč na osobu, a to díky příjmům z tříděného odpadu a nižším nákladům na svoz smíšeného odpadu.

Ve městě se třídí i další složky: papír, plasty, kovy, elektroodpad, sklo a nebezpečné odpady. Na ty jsou určeny kontejnery rozmístěné ve městech a občané je mohou odkládat i ve sběrném dvoře. Tam je možné bezplatně odevzdat i stavební suť do hmotnosti 500 kg za nemovitost a rok. Na použitelný textil a obuv je ve městě určeno několik kontejnerů. Šatstvo odsud putuje na charitativní využití.

Kyjov za výrazné snížení smíšeného odpadu a vysoký podíl tříděných odpadů získal několik ocenění v rámci Jihomoravského kraje a finanční podporu na nákup nových kontejnerů na odpady.

Chvalšiny: čím víc třídíme, tím méně platíme

Kraj:	Jihočeský
Počet obyvatel:	1254 (k 31. 12. 2014)
Rok:	2014
Komunální odpad celkem:	115,3 tun = 91,9 kg/os./rok (19 % průměru ČR)
Směsný komunální odpad:	77,8 tun = 62 kg/os./rok (23 % průměru ČR)
Tříděné složky:	37,5 tun = 29,9 kg/os./rok
Biodpad:	nevidují, mají komunitní kompost
Podíl vytříděného odpadu:	32 % v roce 2014 (bez BRKO)

Ve Chvalšínách se podařilo spojit několik požadavků. Obec potřebuje mít jistotu financí na odpadové hospodářství – a nejjistějším zdrojem jsou paušální platby od občanů. Zároveň však chce, aby občané co nejvíce odpadů třídili a aby vyhazovali co nejméně zejména směsného odpadu. Nejsilnější motivací jsou obvykle peníze. Obec proto zavedla úhradový systém: všichni platí jednotný poplatek za svoz tříděného odpadu a za možnost odkládání tříděných odpadů ve sběrném dvoře (v roce 2015 to bylo 150 Kč ročně). Svozy popelnic na směsný komunální odpad (objem 110 l) se platí zvlášť. Na popelnici je nutné umístit zakoupený žeton v ceně 60 Kč (rok 2015).

Tříděný odpad je svážen v pytlích od domů, případně ho mohou občané odevzdat ve sběrném dvoře. Za každý odevzdaný pytel dostanou jeden prázdný do schránky. Stejným způsobem je možné odevzdat svázané balíky s novinami, kartony a podobně. Na sklo a papír jsou v obci rozmístěny popelnice. Do sběrného dvora mohou obyvatelé odevzdávat všechny složky tříděného odpadu a rovněž pneumatiky, jedlý i minerální olej, nebezpečný a organický odpad – tato služba je zahrnuta v poplatku za odpad. S černými skládkami obec problém nemá.

I když má většina domácností vlastní kompost, někteří využívají možnost odevzdat biodpad ze zeleně v místním sběrném dvoře. Biodpad pak skončí v obecní komunitní kompostárně spolu s odpadem z údržby obecní zeleně. K dispozici je také štěpkovač na větve. Obec se chystá pořídit nové svozové vozidlo na biodpad a velkoobjemové kontejnery na odpad ze zeleně, které zamýšlí rozmístovat po obci o víkendech ve vegetační sezóně.

Kontakt a více informací

Ivo Kropáček

M > +420 604 207 302

T > +420 545 214 429

E > ivo.kropacek@hnutiduha.cz

Hnutí Duha

A > Údolní 33, 602 00 Brno

T > 545 214 431

E > info@hnutiduha.cz

W > www.hnutiduha.cz

Další úspěch může být náš společný

V naší práci dosahujeme úspěchů i díky pomoci lidí, jako jste vy. Zkuste to ještě dnes zde: **darce.hnutiduha.cz**. Děkujeme!

Hnutí DUHA

prosazuje zdravé prostředí pro život, pestrou přírodu a chytrou ekonomiku. Dokážeme rozhábat politiky a úřady, jednáme s firmami a pomáháme domácnostem. Našich výsledků bychom nedosáhli bez podpory tisíců lidí.

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

